

JAUNŲJŲ GYDYTOJŲ ASOCIACIJA

Eivenių g. 2, LT-50009, Kaunas
Juridinio asmens kodas 302300234
Tel. +37067133323 | prezidentas@jauniejiigydytojai.lt |
www.jauniejiigydytojai.lt

POZICIJA

Dėl valstybės nefinansuojamų rezidentūros studijų vietų

2024 09 10

Kaunas

Mes, Jaunųjų gydytojų asociacija, atkreipiame dėmesį į Lietuvoje vis dar išliekančias valstybės nefinansuojamas rezidentūros (toliau - VNF) studijas. Manome, jog didėjant medikų trūkumui Lietuvoje, tokia praktika yra ydinga ir medicinos studijas baigusiams absolventams nesuteikia galimybės tęsti podiplominių studijų bei verstis medicinos praktika Lietuvoje, skatina išvykti dirbti į užsienio šalis. Be to, dabartinis skiriamų rezidentūros vietų skaičius akivaizdžiai nepatenkina valstybės poreikio, o tam tikrų specialistų trūkumas tik ryškėja.

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (toliau - LSMU) studijų centro bei Vilniaus universiteto (toliau - VU) Medicinos fakulteto pateiktais duomenimis 2024 m. LSMU medicinos studijų programą baigė 426 absolventai (266 Lietuvos piliečiai ir 160 užsienio studentų), VU - 277 absolventai (163 Lietuvos piliečiai ir 64 užsienio studentai). Tuo tarpu į valstybės finansuojamas (toliau - VF) rezidentūros studijas įstojo tik 188 LSMU absolventai ir 166 VU absolventai, o likusiems 75 absolventams teko rinktis VNF rezidentūros studijas, palikti medicinos sritį ar medicinos praktika verstis užsienio šalyse. Svarbu paminėti ir tai, jog VNF rezidentūros vietų skaičius nustatomas aukštųjų mokyklų nepriklausomai nuo Sveikatos apsaugos ministerijos teikiamų rekomendacijų ir labiau atliepia stojančiųjų poreikius nei valstybės poreikį, todėl atsiranda rizika, jog absolventai rinkdamiesi VNF studijas, įstoja ne į tas specialybes, kurių prognozuojamas didžiausias trūkumas, o į tas, kurios yra populiariausios. Be to, tokių studijų vietų egzistavimas sukuria nelygias teises tiems absolventams, kurie finansiškai negali sau leisti mokėti už VNF studijas ir tokiu būdu įstoti į norimą specialybę.

2023 m. Vyriausybės strateginės analizės centro (toliau - STRATA) atliktame tyrime "Sveikatos priežiūros specialistų poreikio prognozavimo modelio adaptavimas asmens

sveikatos priežiūros įstaigų tinklo pertvarkos kontekste“ nurodoma, jog naujų specialistų parengimas rezidentūros studijose nėra pakankamas, dėl to 2032 m. prognozuojamas specialistų trūkumas 53 medicinos praktikos specializacijose, o bendras specialistų trūkumas šiose 53 specializacijose – 10 988 specialistai. Be to, nurodoma, jog viešieji finansai skirti specialistų paruošimui rezidentūros studijose nėra panaudojami efektyviai, nes ruošiami specialistai, neatsižvelgiant, kurių specializacijų specialistų labiausiai trūks po 10 metų. Manome, jog taip yra dėl to, jog nepaisant, ar rezidentas studijuoja VF ar VNF rezidentūros studijų vietoje, jo bazinis (tarifinis) darbo užmokestis mokamas iš Sveikatos apsaugos ministerijai patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų. Taigi VNF vietose studijuojantys rezidentai, kurių specialybės poreikis nebūtinai atitinka valstybės poreikį, valstybei kainuoja tiek pat, kiek VF vietose studijuojantys rezidentai.

Vertindami užsienio šalių patirtis matome, jog daugelyje Europos valstybių, tokiose kaip Kroatija, Rumunija, Italija, Portugalija, Estija, Malta, Prancūzija, Norvegija, Suomija, Danija, Lenkija, Graikija, Vokietija ir kitose nėra VNF rezidentūrų, o valstybės užtikrina, jog medicinos studijas baigę absolventai galėtų įgyti specializaciją, verstis medicinos praktika savo gimtojoje šalyje. Gydytojai rezidentai/jaunesnieji gydytojai savo darbu prisideda prie sveikatos sistemos efektyvaus veikimo, todėl neturėtų už savo darbą papildomai mokėti.

Apibendrinami galime teigti, jog VNF rezidentūros studijų vietų egzistavimas riboja absolventų galimybes tęsti rezidentūros studijas Lietuvoje ir skatina juos išvykti dirbti į užsienį. VF rezidentūros vietų skaičius yra nepakankamas, o tai didina specialistų trūkumą. VNF studijų vietų nustatymas neatsižvelgiant į valstybės poreikius sukuria nelygias galimybes ir neefektyvų viešųjų finansų panaudojimą. Europos šalių patirtis rodo, kad gydytojams turėtų būti suteikiama galimybė specializuotis savo šalyje be papildomų išlaidų ir taip prisidėti prie efektyvaus žmogiškųjų išteklių pasiskirstymo sveikatos sistemoje.

Dokumentas pasirašytas el. parašu. Originalas siunčiamas nebus.

Jaunųjų gydytojų asociacijos prezidentė
Agnė Panaviėnė

